РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Цивільний захист» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10 «Цивільна безпека» галузі знань К «Безпека та оборона», розроблену в Національному університеті цивільного захисту України

В умовах сучасних безпекових викликів територіальні громади відіграють важливу роль у забезпеченні захисту населення від надзвичайних ситуацій, організації превентивних заходів та підтриманні належного рівня готовності до реагування на небезпечні події. Особливої актуальності ці завдання набули в умовах воєнного стану, коли органи місцевого самоврядування мають забезпечувати функціонування систем оповіщення, доступність захисних споруд цивільного захисту, організацію евакуаційних заходів, підтримання роботи об'єктів життєзабезпечення та надання необхідної допомоги населенню. Виконання зазначених завдань потребує залучення фахівців, які володіють сучасними знаннями у сфері цивільного захисту, здатні оцінювати небезпеки, планувати відповідні заходи та організовувати їх практичну реалізацію.

З огляду на зазначене освітньо-професійна програма «Цивільний захист», розроблена Національним університетом цивільного захисту України, є актуальною та має важливе практичне значення для підготовки фахівців, професійна діяльність яких може бути пов'язана із забезпеченням цивільного захисту на рівні територіальних громад. Її зміст орієнтований на формування необхідних компетентностей щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, захисту населення і територій, організації реагування на небезпечні події та мінімізації їх наслідків. Позитивним є поєднання нормативно-правової, інженерно-технічної та організаційно-управлінської підготовки, що відповідає комплексному характеру завдань, які вирішуються органами місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту.

Особливої уваги заслуговує передбачена освітньою програмою підготовка здобувачів вищої освіти з питань інженерного захисту територій та укриття населення. Для територіальних громад забезпечення належного стану фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення потреб населення в укритті, організація доступу до захисних споруд та контроль за їх готовністю є одними з першочергових практичних завдань. Вивчення відповідних освітніх компонентів сприятиме формуванню у майбутніх фахівців здатності оцінювати стан інженерного захисту, визначати необхідні організаційні й технічні заходи та брати участь у плануванні розвитку відповідної інфраструктури громади.

Не менш важливою є підготовка з питань організації евакуаційних заходів, оповіщення та інформування населення. Практика діяльності органів місцевого самоврядування свідчить про необхідність завчасного планування евакуації, визначення безпечних маршрутів, організації роботи збірних і приймальних пунктів, забезпечення взаємодії з транспортними, медичними, соціальними та іншими службами. Важливе значення має також забезпечення своєчасного доведення сигналів оповіщення та інформації про порядок дій у разі виникнення загрози. У цьому контексті позитивно оцінюється наявність в освітній програмі компонентів, присвячених організації заходів з евакуації, автоматизованим системам управління, зв'язку та оповіщення, а також інформаційним технологіям у сфері цивільного захисту.

Окремо слід відзначити врахування в освітній програмі особливостей забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану. Пошкодження житлових будинків, об'єктів енергетичної та комунальної інфраструктури, виникнення пожеж унаслідок обстрілів, загрози, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, та порушення нормальних умов життєдіяльності населення потребують комплексного підходу до організації захисних заходів. Передбачені програмою напрями підготовки з інженерного захисту, стійкості будівель і споруд, радіаційного та хімічного захисту, застосування сучасних інформаційних технологій і безпілотних літальних апаратів сприятимуть формуванню компетентностей, необхідних для оцінювання обстановки та підготовки відповідних рішень.

Загалом освітньо-професійна програма «Цивільний захист» має чітко виражену практичну спрямованість та охоплює основні напрями професійної діяльності фахівців, залучених до організації заходів цивільного захисту на місцевому рівні. Її реалізація сприятиме підготовці випускників, здатних комплексно підходити до вирішення питань безпеки територіальних громад, забезпечувати планування і виконання превентивних заходів, організовувати захист населення та брати участь у координації дій відповідних служб у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

З метою подальшого підвищення практичної спрямованості освітньо-професійної програми доцільно рекомендувати ширше залучення здобувачів вищої освіти до виконання навчальних завдань, пов'язаних із плануванням заходів цивільного захисту на рівні територіальних громад. Особливу увагу варто приділити розробленню практичних рішень щодо організації оповіщення та евакуації населення, визначення потреб у захисних спорудах цивільного захисту, забезпечення життєдіяльності населення в умовах надзвичайних ситуацій, а також організації взаємодії між виконавчими органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами та відповідними службами. Така підготовка сприятиме формуванню у випускників компетентностей, необхідних для вирішення практичних завдань цивільного захисту на місцевому рівні.

Таким чином, освітньо-професійна програма «Цивільний захист» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю К10 «Цивільна безпека» відповідає сучасним потребам територіальних громад у підготовці фахівців, здатних забезпечувати реалізацію заходів цивільного захисту на місцевому рівні. Її зміст спрямований на формування компетентностей, необхідних для захисту населення і територій, організації оповіщення, укриття та евакуації, планування заходів із запобігання надзвичайним ситуаціям і забезпечення готовності громади до реагування на них. **Освітньо-професійна програма заслуговує на позитивну оцінку та рекомендується до реалізації в Національному університеті цивільного захисту України.**

Рецензент:
Начальник відділу цивільного захисту
Черкаської районної державної адміністрації
_________________/Юрій БЕРДНИК
«26» ___03___ 2025 року